Ao. 1834. No. 92.

GRONINGER COURANT.

Dingsdag, *den* 18 *November*.

De ADMINISTRATEUR VAN 'S RIJKS SCHATKIST in de Provincie *Groningen* adverteert, dat bij hem ontvangen zijn de Betaalsrollen wegens Traktementen en Bureaukosten, aankomende de Arrondissements-Inspecteurs, Ambtenaren van het Kadaster en de Marine, over het derde kwartaal van 1834; waarvan de Uitbetaling zal plaats hebben ten Kantore-Generaal, des morgens van 9 tot 12 uren, en bij de Ontvangers van 's Rijks Middelen.

GRONINGEN den 14 November 1834. *Voor den Administrateur voornoemd:* J. WOLTHERS, *Boekh.*

ITALIE.

ROME den 1 November.

Brieven uit Spanje, die wij gelezen hebben, schilderen de uitzigten van den Pretendent als zeer voordeelig af; alleen ontbreekt het hem aan geld, om zijne aanhangers met het noodwendigste, namelijk wapenen en kleeding, te voorzien. Ook zijn met dat oogmerk agenten naar Italië gezonden, welke van hoogerhand volmagt zouden hebben, geld in leening te zoeken. Dit plan zoude kunnen gelukken, wanneer men op de geestelijkheid, als ligchaam beschouwd, rekenen mag, daar dezelve haar eigen belang te wel kent, dan om een' haar volkomen toegedanen Vorst in het oogenblik van den uitersten nood zonder hulp te laten. Het is dus niet onwaarschijnlijk, dat de zaak op die wijze gelukke; want, ofschoon de geestelijkheid in de laatste jaren zware offers heeft gebragt, is haar rijkdom toch nog toereikende tot nieuwe. Van de grooten in Italië is weinig te verwachten, daar hier tot zoodanige ondernemingen de algemeene geest en bij de meesten ook de middelen ontbreken. Overigens gelooft men, dat Napels ten minste zich zal genegen betoonen, om Don *Carlos* te ondersteunen. Onder *Leo XII*, toen de financiën van den Kerkelijken Staat beter in orde waren, stroomden groote sommen naar Portugal, om Don *Miguel* te ondersteunen; sedert echter de binnenlandsche oorlog aldaar uitborst, en de grondvesten van het rijk deed schudden, konde niets meer van dezen kant geschieden, en het is ook niet te vermoeden, dat thans zelfs bij den besten wil iets geschieden zal. De teruggeblevene bedienden van Don *Miguel* zeggen, dat hij binnen eenige dagen hier zal terug komen; anderen laten hem naar Genua reizen. De laatste zekere berigten te zijnen aanzien zijn uit Modena. Werwaarts hij gegaan is of nog gaan wil, blijft dus een geheim, en dit geeft natuurlijk aanleiding tot menigerlei vermoedens. Men gelooft namelijk, dat zijne reizen heen en weder voorbereidingen van het een of ander plan op Portugal aanduiden, hetwelk zijne aanhangers door uitgevondene geruchten zoeken te verbergen. Men heeft hier over de Fransche bladen gelagchen, die den gevreesden Don *Miguel* volstrekt door Frankrijk naar Spanje wilden laten reizen, terwijl hij nog binnen onze muren was.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 11 November.

Men denkt te Berlijn, dat de graaf *von Redern*, die thans voor den rijksten partikulier in Pruissen gehouden wordt, den terug geroepen' *von Bulow* in het gezantschap te Londen vervangen zal.

— In Italië houden velen het voor stellig beslist, dat weldra eene vereeniging van alle Hoven van dat Land, onder het protectoraat van Oostenrijk, zal worden tot stand gebragt.

— In de zitting der Duitsche Bondsvergadering van den 30 October heeft de president, de graaf van *Munch-Bellinghausen*, het volgende voorgedragen:

»Naardien de Souvereine Vorsten en Vrije Steden van Duitschland door de gewigtigste en pligtmatigste beweegredenen zijn genoopt geworden, om, door middel van de in den loop dezes jaars te Weenen gehoudene Kabinets-conferentiën, over de gemeenschappelijke aangelegenheden van het Duitsche vaderland vertrouwelijk te beraadslagen, kan het Z. M. den Keizer, mijnen geëerbiedigden meester, en hoogstdezelfs bondgenooten niet dan tot waar genoegen strekken, dat het den aldaar vergaderden afgevaardigden door hun beleid en ijver gelukt is, binnen den kortst mogelijken tijd tot eene uitkomst te geraken, welke geschikt is, om de verwachtingen te bevredigen dergenen, die in staat zijn, om Duitschlands tegenwoordigen toestand juist te beoordeelen, en de zoodanigen omtrent de vervulling van hunnen pligt gerust te stellen, wien de zorg voor de regelmatige orde en het algemeene welzijn van Duitschland is toevertrouwd.

»De overweging van de doelmatigste middelen ter verdere handhaving der staatsregeling van het Duitsche verbond, gelijk dezelve bij het Bondsverdrag bepaald en bij de slotakte nader omschreven is; de vaststelling der maatregelen ter verzekering van het bij deze grondwetten gewaarborgde, als grondslag van alle bijzondere staatsregelingen erkende souvereine gezag; en de eenswording over de noodzakelijke gemeenschappelijke pogingen ter bewaring van de openbare rust en de regtmatige orde in de afzonderlijke Bondsstaten, — ziedaar de taak, welke de Duitsche regeringen zich voorstelden te vervullen.

»De uitslag dezer bemoeijingen is, na rustige en gemoedelijke beraadslaging, na vrijmoedige wisseling van gedachten, in lofwaardige eendragt en in heugelijke overeenstemming van allen verkregen.

»Z. M. de Keizer vindt hierin den zekersten waarborg voor het gedijen en voor de vermeerderde kracht des Verbonds, voor de bevestiging van het gezag der regeringen, alsmede voor de bescherming van de bestaande regten en wettige vrijheden van alle onderdanen der Duitsche Bondsregeringen.

»De regelmaat in de gewigtige regeringszaken, zoo als men die te zamen beraamd heeft, en welke door alle leden des Verbonds gelijkvormig zal gevolgd worden, zal ter bereiking van het voorgestelde doel het beste en zekerste bijdragen, en evenzeer zal de instelling van het scheidsgerigt, hetwelk belast is, om de geschillen tusschen regeringen en staten te beslechten in al die gevallen, waar bij de wet en constitutie des lands te dien einde niet reeds voorzieningen zijn gemaakt, er ongetwijfeld toe dienen, om den band van nationale eenheid, bij de constitutie van het Duitsche Verbond gelegd, steeds vaster te knoopen, en het vertrouwen tusschen regering en landsstaten door dit nieuw behoedmiddel duurzaam te bevestigen."

Dien ten gevolge is door den president der Bondsvergadering voorgesteld en door alle leden aangenomen een besluit, waarvan de hoofdbepalingen de volgende zijn:

1) In geval in eenen Bondsstaat tusschen de regering en de staten over de uitlegging der staatsregeling, of over de grenzen der medewerking, aan de staten bij de uitoefening van bepaalde regten van den regent toegestaan, geschillen ontstaan, en alle constitutioneele en met de wetten bestaanbare wegen tot derzelver voldoende beslechting vruchteloos zijn ingeslagen, verbinden zich de bondsleden, als zoodanig, jegens elkander, om, alvorens zij de tusschenkomst van het Verbond vragen, de beslechting van zulke geschillen door scheidslieden te bevorderen.

2) Om het scheidsgerigt te vormen, benoemt elk der zeventien stemmen van den kleineren raad der Bondsvergadering uit de door haar vertegenwoordigde staten, van drie tot drie jaren, twee door karakter en gezindheid uitmuntende mannen, die door veeljarige dienst genoegzame kennis van zaken, de eene in het regtsgeleerde, de andere in het administratieve vak, verkregen hebben. De gedane benoemingen worden door de afzonderlijke regeringen aan de Bondsvergadering medegedeeld en door deze ter openbare kennis gebragt.

3) Uit de bekend gemaakte lijst der 34 scheidslieden worden er in den regel zes, en wel drie door de regering en drie door de staten verkozen. De scheidslieden, door de belanghebbende regering benoemd, zijn van de keuze voor het gegeven geval uitgesloten, ten zij beide partijen derzelver toelating mogten goedvinden.

4) De uitspraak van het scheidsgerigt wordt uitgevoerd overeenkomstig de wijze, welke bij de Bondswet is bepaald.

Deze voordragt van den president door al de leden van den Bondsdag aangenomen zijnde, heeft kracht van wet verkregen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 11 November.

Men telde in 1793 nog geene 120 boekwinkels in Londen; thans zijn er ruim 800. In 1793 bedroeg de jaarlijksche verkoop van boeken nog geene 100,000 p. st.: in 1833 was dit bedrag (de dagbladen daaronder niet begrepen) ruim 1,520,000 p. st. Het vertier der dagelijks verschijnende nieuwsbladen, bij een debiet van 300,000 exemplaren, bedraagt jaarlijks 40 millioenen bladen druks.

— Een dagblad, meldende, dat het Engelsche Gouvernement met alle kracht de pogingen der Bijbelgenootschappen voor al de Westindische bezittingen ondersteunt en op eigene kosten naar Jamaica niet minder dan veertig tonnenlasten Bijbels verzonden heeft, maakt daarbij de volgende aanmerking: » Onze lezers zullen misschien verbaasd staan over het ontzettend groote aantal Bijbels, die elk jaar zoo naar de Kaap de Goede Hoop als naar de Westindiën verzonden worden; hunne verbazing zal echter ophouden, wanneer zij vernemen, dat in gemelde bezittingen de aldus overgezondene Heilige Schrift ook nog tot andere geheel vreemdsoortige doeleinden dient. De Bijbels, namelijk, wegens het groote vertier derzelven, tot eenen zeer lagen prijs kunnende afgegeven worden, weet men zich aldaar geen goedkooper papier aan te schaffen tot het maken van proppen, enz. voor hun schietgeweer.

— De laatste nieuwsberigten uit de Vereenigde Staten melden, dat de generaal *Jackson* eene geduchte oppositie tegen zich zal zien ontstaan.

De *Globe* maakt gewag van droevige gebeurtenissen. Te Philadelphia, in het distrikt Southwark, heeft men, indien de berigten van reizigers geloof verdienen, verzamelingen gezien van verscheidene duizenden lieden, waaronder een zeker getal met pistolen was gewapend.

De bedroevendste tooneelen hebben bij de verkiezingen plaats gehad. Het vuur is begonnen met eenige geweerschoten, die men uit een huis, waar de Whigs in een' grooten hoop vergaderd waren, onder de menigte heeft gelost. Het volk, razende op het gezigt der gekwetsten en versterking van Kensington gekregen hebbende, heeft het huis belegerd en in brand gestoken. Achttien personen, zegt men, zijn om het leven gebragt.

Het huisraad der vernielde gebouwen is op de straten verstrooid; men gelooft, dat de bewoners der afgebrande huizen, bij tijds gewaarschuwd, het hebben kunnen ontsnappen. Vijf huizen van baksteen, drie verdiepingen hoog, zijn geheel gesloopt.

Een dagblad geeft het volgende verhaal van die gruweltooneelen en derzelver oorsprong:

»Na de verificatie van de kiezerslijst, tusschen 10 en 11 uren, begonnen 15 of 20 lieden steenen te gooijen onder een' hoop Whigs, die zulks beantwoordden en eene door *Jackson's* partij opgerigte tent vernielden. Intusschen had de laatstgemelde partij versterking gehaald en keerde ten getale van 500 terug. Zij dwongen de Whigs, om in hun verblijf terug te wijken, terwijl zij eene hagelbui van steenen op hen deden vallen. Van boven uit het huis, waar de Whigs zich verborgen hadden, werd een geweerschot bloot met los kruid gelost, om de belegeraars bang te maken en tot den aftogt te nopen; 15 a 20 geweerschoten beantwoordden deze uitdaging en het vuur raakte aan den gang; 8 à 10 personen werden gekwetst. Er was nog geen doode gevallen. Na er in geslaagd te zijn, om de Whigs uit het huis te drijven, staken de aanhangers van *Jackson* hetzelve in brand, waardoor drie belendende huizen mede aangetast en in een oogenblik door de vlammen verteerd werden. De spuitgasten, die aanstonds waren toegeschoten, om het vuur te blusschen, werden beschimpt, ja zelfs gewond door de Tory-partij, die de plaats bleef bezetten, tot dat er slechts een aschhoop overbleef. — Eene snoode gewelddadigheid is te Moyames-Sing gepleegd. Bij de 20 lieden zijn door geweerschoten gewond en een zelfs gedood geworden."

FRANKRIJK.

PARIJS den 11 November.

In Bretagne, op een uur afstands van Vitré, bij de brug van Cantache is een wagen met geld van het gouvernement, die door drie gendarmes en twee dragonders begeleid werd, door een veertigtal gewapende roovers aangetast en geplunderd geworden. Honderd en twintigduizend francs zijn hun in handen gevallen. De dieven waren vrij uniform gekleed in linnen kielen en met snaphanen en bajonetten gewapend.

Van den 12den. De *Moniteur* verkondigt, dat de Spaansche generaal *Mina* zijn oogmerk heeft bereikt nopens het opperbevel, zoo wel wat betreft de burgerlijke, als de militaire aangelegenheden, daar hij als Onderkoning van Navarre en bevelhebber der Baskische provinciën is benoemd.

De monarchalen melden, dat hij eene zeer dreigende proclamatie aan de Carlisten heeft uitgevaardigd, welke zich bij voortduring gewapenderhand tegen het bewind der Koningin blijven verzetten. Lieden, die Navarre hebben bezocht, en den staat van zaken naauwkeurig hebben opgenomen, gelooven niet, dat *Mina* in dezen zijn doel zal bereiken.

— Een supplement van den *Moniteur* bevat de lijst der nieuw benoemde ministers; dezelve is als volgt:

President van den raad en minister van binnenlandsche zaken: de hertog *van Bassano*. Buitenlandsche zaken: de heer *Bresson*, gevolmagtigd Fransche minister te Berlijn. Justicie: de heer *Persil*. Financiën: de heer *Passy*. Handel: de heer *Teste*. Oorlog: de generaal *Bernard*, adjudant des Konings. Marine: de heer *Ch. Dupin*. [Deze lijst stemt in alle opzigten overeen met hetgene wij reeds gemeld hadden, alleen uitgezonderd de heer *Sauzet*, dien men met het ministerie van het openbaar onderwijs doodverwde, en wiens naam de *Moniteur* niet eens noemt. Echter loopt nog altijd het gerucht, dat dit portefeuille voor hem bestemd is, en dat een koerier naar Lyon vertrokken is, om hem de tijding daarvan over te brengen.]

— *Van eenen bijzonderen correspondent:* De verandering van ministerie alhier is grootendeels verwekt geworden door de jongste voorvallen in Spanje. Het afgetredene ministerie heeft verklaard, bij de tegenwoordige gesteldheid der zaken buitenlands niet in functie te kunnen blijven, zonder den troon van *Lodewijk Philips* in gevaar te brengen.

Het Spaansche Gouvernement verlangde onderstand in wapenen en geld, maar voornamelijk eene gewapende tusschenkomst. Naar luid van het traktaat des viervoudigen verbonds, zoude het afgetreden ministerie, ware het aangebleven, verpligt zijn geweest in deze aanvrage te bewilligen, doch *Lodewijk Philips* begeerde zulk eene interventie niet, en besloot dus een ministerie te kiezen, hetwelk geneigd zoude wezen, om voor Koning *Karel V* de legitimiteit te bepleiten. De Koning der Franschen hoopt eene prinses van zijn huis op den Spaanschen troon geplaatst te zien; maar de goede *Philips* vergeet zekerlijk, dat de hand van den prins van Asturië, de vermoedelijke erfgenaam der kroon, alreeds plegtig is toegezegd aan eene Europesche Mogendheid van den eersten rang.

Men verzekert, dat een in den avond van den 5 dezer uit Madrid vertrokken en heden alhier aangekomen koerier zeer noodlottige berigten voor de revolutionairen medebrengt. De ministers *Martinez de la Rosa* en *Toreno* zijn in de Kamers uitgefloten, en al de personaadjen, die aan het Hof van *Christina* zoo zeer schitterden, worden openlijk gehoond.

Men is te Madrid bedreigd voor de vernieling van alle voorname personen der revolutie.

— Men meldt uit Bayonne, van den 7 November: *Valdez* is in het ministerie van oorlog getreden. De veranderingen in het bestuur te Madrid zijn in een' revolutionairen geest. De koerier, die deze berigten herwaarts brengt, heeft ook dagbladen uit Madrid van den 3 dezer medegebragt. De nederlaag van den 27sten was daar reeds bij gerucht bekend en de revolutionairen waren daardoor geheel ter nedergeslagen; denk nu eens, wat zij zullen gevoeld hebben op het vernemen der nederlaag van den 28sten. Dezelfde koerier verhaalt, overal op zijnen weg wanorde en groote opschudding opgemerkt te hebben.

Van den 13den. Dezen avond werd in de diplomatieke salons verhaald, dat de heer *de Talleyrand*, per telegraaf berigt ontvangen hebbende van de benoeming des heeren *Maret* (hertog *van Bassano*) tot president van den raad, op staanden voet zijne demissie als ambassadeur te Londen aan Koning *Lodewijk-Philips* had ingezonden. (*Quotidienne.*)

— Het gouvernement heeft berigt ontvangen, dat de Hertogin *van Berry* onlangs door Savoye is getogen, haren weg nemende naar Genua, alwaar Don *Miguel* zich reeds weder bevindt, omgeven van aanhangers, die aandringen, om zich naar het schiereiland te begeven en de pogingen van Don *Carlos* te ondersteunen. Men voegt er bij, dat de Hertogin eenen talrijken stoet legitimisten met zich voerde. Deze tijding heeft hier de aandacht des gouvernements nopens eene nieuwe poging van de Carlistische partij, op het oogenblik dat hare hoop door eenige voordeelen van *Zumala-Carreguy* wordt aangewakkerd, sterk opgewekt. (*Courrier Français.*)

— Men vormt thans te Roanne een groot boekdrukkersetablissement op een' voet, die vermelding verdient. Het geheele werk der zetting wordt er door vrouwen en jonge meisjes uit de arbeidende klassen der plaats verrigt; dezelve zijn tot deze nieuwe bezigheden voorbereid geworden door onderwijs, hetgene zij, aan het gesticht zelf, in lezen, schrijven en in de spraakkunst hebben ontvangen, en eene halfjarige ondervinding heeft tot heden in dat systema niets dan voordeelen doen ontwaren. De regelmatigheid van het werk evenaart de bezuiniging, die er uit voortvloeit, en de gewone zittende leefwijze der nieuwe werklieden doet voor dezen tak van nijverheid te Roanne een' langdurigen voorspoed hopen. De hier bedoelde drukkerij zal hoofdzakelijk volksboeken in het licht zenden.

— (*Part. corresp.*) Ik schrijf u in grooten haast, vóór nog de post vertrekt, om u het gewigtige nieuws mede te deelen, dat *Lodewijk Philips* eene ordonnantie heeft geteekend, houdende: 1° Eene amnestie voor allen, die wegens staatkundige misdrijven, of ter zake van drukpersvergrijpen, sedert het jaar 2830 zijn veroordeeld geworden; en 2° de voordragt eener wet, aan de Kamers bevelende, tot het verleenen van vergiffenis aan al degenen, die nog niet door de regtbanken zijn gevonnisd of veroordeeld. Z. M. kon dezen niet amnestiëren bij ordonnantie, vermits dit onwettig zoude wezen, doch hij heeft al de gevonnisden en veroordeelden geamnestiëerd. De hertog *de Polignac* is naar het kasteel van Ham gereisd, om den prins deze tijding mede te deelen, die mitsdien terstond op vrije voeten zal worden gesteld. Morgen verschijnt de ordonnantie in den *Moniteur*.

Een in den nacht van den 8 dezer uit Madrid vertrokken koerier brengt het berigt van de erkenning der *Guebhards*-leening aan.

Het ministerie te Madrid wil door dezen maatregel de royalistische partij in Frankrijk en de Carlisten in Spanje om den tuin leiden; de revolutionairen vleijen reeds de aanhangers van Don *Carlos*, en er zijn openingen tot eene schikking tusschen partijen gedaan, welke de Madridsche Carlisten van de hand hebben gewezen; men toonde in het verschiet een huwelijk tusschen den Prins *van Asturie* en *Isabella II*.

Nog een zendeling van *Lodewijk-Philips* is door Bayonne gekomen, om aan Don *Carlos* voorslagen tot vrede en vriendschap te doen, met welk doel ook een agent van het Engelsche ministerie derwaarts moet zijn gekomen,

Men verzekert, dat Don *Carlos* algeheele amnestie aan de bewerkers der revol utie heeft geschonken.

Van den 14den. Extrakt uit een partikulier schrijven van Bayonne, dd. 6 Nov.:

Den 31 October zijn er 50 soldaten en 6 officieren der Christinos met wapenen en bagaadje van het garnizoen van Vittoria overgeloopen en sedert komen er dagelijks met 30 en 40 te gelijk. Op gemelden dag bevond zich de Koning te Onate.

De generaals *Lorenzo* en *Oraa* waren uit Pampeluna getrokken, om naar de Borunda te marscheren, maar ontdekkende, dat *Zumala-Carreguy* op hen aanrukte, zijn zij te Pampeluna terug gekomen.

Mina schrijft den 2den uit Pampeluna. Hij was er den 31 October doodmoede aangekomen en was genoodzaakt, om den geheelen dag van den 1 Nov. te bed te blijven liggen, zoodat hij de autoriteiten eerst op den 2den, Allerzielen, heeft kunnen ontvangen; hij zegt, dat hij alles in eene vervaarlijke wanorde heeft aangetroffen en dat zijn hart er diep door is bedroefd. Het verlies der Carlisten heeft den 28sten uit 6 dooden en 22 gekwetsten bestaan. De eerste aanval met de bajonet is voldoende geweest, om de Christinos in wanorde te brengen, maar toen de Koninklijke ruiterij aankwam, werd de neêrlaag zoodanig, dat men al de wapenen wegwierp, om zich maar te spoediger met de vlugt te kunnen redden. Het verlies op den 27sten heeft voor de Koninklijke troepen nog minder bedragen.

De soldaten en officieren, welke het leger van *Christina* verlaten, smeeken, om in de gelederen der Koninklijke armee te mogen strijden. De van Vittoria gekomene soldaten zeggen allen, dat de gevechten van den 27 en 28sten den schrik onder het geheele leger van de Koningin hebben verspreid en dat al de soldaten zouden deserteren, indien men ze op nieuw te velde deed trekken, weshalve men ze dan ook in de vestingen deed blijven.

Alles is bedwelmd van vreugde; deze schitterende overwinningen hebben alle hoofden om zoo te spreken geëlektrizeerd; de vrouwen vragen om wapenen, om in de gelederen van *'s Konings* armee te mogen strijden. Het is bijna een wonderwerk.

Men is bezig, om het kwartier des Konings op den weg naar Madrid in gereedheid te brengen. Afgezanten en deputatiën komen in menigte van den kant van Madrid, om den Koning te smeeken, voorwaarts te trekken. Alles is gereed, om hem te ontvangen.

Van den 14den. Het Gouvernement heeft de volgende telegrafische depêche ontvangen, gedagteekend uit Madrid den 8 en Bayonne den 12 November:

» De ambassadeur van Frankrijk aan den minister van buitenlandsche zaken:

» De Kamer der Procuradores heeft heden met eene sterke meerderheid en zonder de minste wijziging de amendementen aangenomen, welke door de andere Kamer op de wet betrekkelijk de buitenlandsche schuld waren gemaakt.

» De *Guebhards*-leening is mitsdien erkend en in dezelfde kathegorie geplaatst als al de andere leeningen." (*Moniteur.*)

— Den 7 November zijn de insurgenten, die in den Bastan waren terug gekomen, door *Oraa*, aan het hoofd van 4000 man, wederom daaruit verdreven. (*Idem.*)

— In den *Temps* leest men als volgt:

Er is een gerucht in omloop, dat eenig opzien heeft verwekt, te weten: de vermeende demissie van den heer *de Talleyrand*, welke tijding door een ochtendblad wordt medegedeeld. De oude staatsman heeft rust noodig; een smartelijk verlies maakt hem dit nog meer dan zijn ouderdom noodzakelijk. Hij keert niet naar Londen terug; dit besluit was beraamd, vóór dat er nog kwestie van ministerie-verandering was. Hij moet echter niet voornemens wezen het staatstooneel geheel te verlaten.

— Men verzekert, dat er morgen (Donderdag) eene amnestie ten behoeve van ALLE sedert 1830 wegens staatsmisdrijven *te regt gestelde* en *veroordeelde* personen zal worden afgekondigd. (*Messager.*)

— Men schrijft ons uit Bayonne, van den 6 dezer, dat de vereenigde kolommen van *Iriarte* en *Bedoya* de Carlistische divisie, door *Eraso* gekommandeerd, hebben ingehaald en volkomen verslagen. De partijgangers hebben 200 a 300 dooden gehad en bijna even zoo veel gevangenen verloren. (*O. C.*)

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 13 November.

Naar men verzekert, zullen HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* een' geruimen tijd van de winter te Berlijn doorbrengen.

— Naar men zegt, zal, in eene der, na de terugkeering van de leden der Tweede Kamer der Staten-Generaal, eerst te houdene zittingen van dezelve, aan hen worden aangeboden een ontwerp van wet tot verhooging van de inkomende regten op de granen, welke tot dezelfde hoogte, als waarop dezelve vroeger waren gebragt, zullen worden opgevoerd. Bij de terugkomst der leden zullen de werkzaamheden der Kamer ijverig worden voortgezet. Het onderzoek over de onderscheidene financiële ontwerpen van wet, als ook die betrekkelijk de nationale wetgeving is afgeloopen, en de gemaakte bedenkingen maken thans een onderwerp der overwegingen van de Regering uit. Men verzekert, dat er velerlei bedenkingen op de ontwerpen gemaakt zijn, onder anderen, wat die nopens de geldmiddelen aangaat, daar bij derzelver overweging de dringende noodzakelijkheid door velen is betoogd geworden, om de buitenlandsche aangelegenheden te regelen. Onder anderen moet dit plaats gevonden hebben bij het onderzoek van het ontwerp van wet, tot oplegging van het amortisatie-syndikaat der rentebetaling van dat gedeelte der nationale schuld, welke als een voorschot voor België sinds 1830 door Oud-Nederland wordt voldaan. Men verneemt, dat, onder anderen, eene der afdeelingen, bij de beoordeeling der vernieuwde aanvrage te dezen opzigte, haar vurig verlangen op nieuw heeft geuit naar de beeindiging van eenen staat van zaken, welke duurzaam, gelijk zij zich moet hebben uitgedrukt, vooral in opzigt tot deze financiële aangelegenheid, niet is vol te houden; moetende die afdeeling dan ook vertrouwen, dat niets aan de zijde der Regering wordt verzuimd, om eene redelijke eindschikking te provoceren en te bevorderen.

Voorts moet men de hoop hebben te kennen gegeven, dat aan de vergadering nog tijdig zoodanige middelen zullen aangewezen worden, waaruit in de behoeften voor 1835 zal voorzien worden, zoowel zonder bezwaar van de schatkist zelve als van andere administratiën, met dezelve in eenig verband staande

VLISSINGEN den 12 November.

Te Zestienhoven, een uitgedolven polder bij Rotterdam, is den 30 October l.l. het volgende noodlottige voorval gebeurd: *Pieter Weimans*, een arbeider in turf, was des morgens uit werken gegaan, en zijne vrouw en oudste dochter hadden zich naar Overschie begeven, om eenige riviervisch te verkoopen; de overige 4 kinderen, te weten: een jongen van 12 jaren, een meisje van 6 jaren, een jongetje van 4 en een van 2 jaren, te huis latende. Deze kinderen hadden zich, men weet niet hoe, meester gemaakt van zekeren wortel, die in de slooten en moerassen gevonden wordt en bekend is onder den naam van dolle waterkervel, de gedaante van eene raap hebbende, doch hoog bruin van kleur en gevende een loof van twee voeten hoog, gelijk aan dat der pieterselie. Dezen wortel, wiens sap een doodelijk vergift is, verdeelden de 4 kinderen onder elkander, en aten daarvan, het eene meer, het andere minder, met het ongelukkigste gevolg. De moeder, op den middag te huis komende, vond het oudste dood ter aarde liggen, en het meisje zieltogende, dusdanig, dat het weinige oogenblikken daarna ook den geest gaf; hebbende zij beide van pijn en benaauwdheid een groot gedeelte der kleederen van het lijf gescheurd. De twee overigen, bevangen door stuiptrekkingen, kropen van pijn langs den grond, terwijl zij een ijsselijk gekerm lieten hooren. De onuitsprekelijke droefheid der moeder, die verre zwanger is, was de reden, dat er eenigen tijd verliep, eer men om hulp zond. Toen eindelijk de doctor van Overschie kwam, oordeelde hij het best, de twee nog levende kinderen een' spuwdrank in te geven; dit middel zijne werking gedaan hebbende, gaf hij hun een lavement van zoete melk, suiker en zout, en liet het daarmede voor dien nacht berusten. Den volgenden morgen de kinderen bezoekende, vond hij het jongetje van 4 jaren ook dood, doch dat van 2 jaren slapende met eene dik gezwollene tong; het kind was door afgang in den nacht het vergif kwijt geraakt en in het leven gebleven. Hoe droevig het met den vader gesteld was, toen hij te huis kwam en dit schouwspel aanzag, laat zich ligt gevoelen.

BREDA, den 15 November.

Naar wij vernemen, is dezer dagen bepaald geworden, dat de reizigers, welke van wege Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk verlof bekomen hebben, om de grenzen te passeren, ten einde zich naar België te begeven, voortaan verpligt wezen zullen, bij het passeren van de voorposten te Zundert en elders aldaar opgemelde verloven achter te laten; kunnende zij dezelve, bij het terugkeeren uit België, weder aan de voorsposten terug bekomen.

UTRECHT den 14 November.

De Belgische berigten behelzen weinig van belang. Hunne dagbladen hekelen de aanspraak van *Leopold*. Het *Journal du Commerce* noemt dezelve *niets beteekenend* en *valsch;* want, zegt het, wat is logenachtiger en valscher, dan te durven zeggen: *België is gastvrij; de volmaaktste rust heerscht er; de handel en nijverheid bloeijen meer en meer*, enz. De *Messager* geeft denzelfden lof aan *Leopolds* woorden; hij zegt: *al wat de aanspraak ons van de staatkundige betrekkingen vertelt, is niets dan logen en bedriegelijke terughouding*, en de schrijver bewijst zulks met daadzaken, die de Belgen het beste kunnen beoordeelen. De Belgische senaat schijnt van hetzelfde gevoelen, alzoo het de woorden in het antwoord: *België bloeit* heeft doen veranderen in: *eene bloeijende toekomst is aan België beschoren.* — De gevangenissen in België zijn opgepropt. Te Vilvoorde waren den 1 November 891, te Brussel 222, te Cambre 1008 personen achter de grendels.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Den 5 November is kapit. *E. A. Bok*, met het kofschip *Anna Sophia*, van Dantzig vertrokken, gedestineerd naar Amsterdam. Den 7den is kapit. *H. Koops*, met het kofschip *Reina*, van Elseneur vertrokken, gedestineerd naar Edam, nadat hij den 16 October ook reeds van Elseneur derwaarts was vertrokken, doch wegens storm en verlies van een anker had moeten terug keeren. Den 13den was kapit. *J. J. de Boer*, met het kofschip *de Goede Hoop*, te Medemblik, na reparatie der averij, weder zeilklaar, gedestineerd naar Osterruroer. Den 14den is kapit. *J. J. Greven*, met het kofschip *de Vrede*, te Texel binnengekomen, zijnde den 8sten, na reparatie der averij, van Cuxhaven vertrokken. Het kofschip *Agatha*, kapit. *K. L. Spijkman*, thans liggende te Harlingen, is bevracht naar Suriname en retour naar Amsterdam.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

Den 5 Nov. E. H. Bekkering, *de Vr. Stina* (Wildervank), v. Petersb. n. Havre de Grâce.

Gisteren is van hier gezeild, begunstigd door eenen oostelijken wind, eene vloot schepen van 3 à 400 zeilen. Onder dezelve waren de Nederl. schepen, die hier geclareerd zijn sedert den 15 October. De wind is heden middag Z.Z.W.

ELSENEUR den 5 Nov. 1834.

Den 9 Nov. L. D. Zijlstra, *Minerva* (Workum), van Riga naar Amsterdam.
U. E. Pott, *de Vr. Anna* (Pekel-a), van Memel naar Amsterdam.
Den 11 Nov. H. W. Bontekoe, *de Jonge Wicher* (Sappemeer), v. Amsterdam n. Petersburg.
L. R. Nieveen, *Alida* (Groningen), van Amsterdam naar Riga.

Kapit. Nieveen rapporteert, dat hij op de reis naar hier in het *Schagerrak* ontmoet heeft eene aanzienlijke vloot van schepen, komende uit de Oostzee.

ELSENEUR den 11 Nov. De Wind Noordoostelijk.

Mengelwerk.

DE KRACHT DES GEWETENS.

Het geweten is in den mensch een zoo eigendommelijk verschijnsel, dat geen Materialist daartegen iets kan inbrengen. Het is onafhankelijk van opvoeding en onderwijs, hoewel het door beide kan worden verbeterd, uitgezet en gescherpt. Dikwijls openbaart het zich met eene kracht, die met iedere kunst en inspanning den spot drijft. Hier een voorbeeld:

In de nabijheid van Stuttgard leefde een oude, voormalige molenaar, JOHAN GEORG BOLEY, die, door eene beroerte lam geworden en geheel verzwakt, altijd te bed moest liggen; terwijl uit de vurige en doordringende oogen en uit zijne woorden een krachtige, gezonde geest blonk en sprak.

Op zekeren dag was hij alleen in de kamer. Daar komt eene vreemde boerenvrouw binnen met een vaatje, en biedt hem brandewijn ter verkoop aan. Hij heeft dien niet noodig, en bedankt haar. Zij vraagt nog eenmaal, hij antwoordt hetzelfde. De koopvrouw wordt lastiger en dringender met haar aanbieden, en wil niet heengaan. BOLEY ziet haar op zijne ernstige, doordringende wijze aan. Het wijf ziet dezen doordringenden blik een' tijd lang met strakke oogen tegen, maar wordt daarop eensklaps stil en onrustig. Met al stijgenden angst breekt zij eindelijk het zwijgen af en vraagt: »Wat ziet gij mij zoo aan?" — BOLEY zwijgt nog altijd. — Zij roept, als buiten zich zelve: »Gij behoeft mij zoo niet aan te zien, ik heb geen kwaad gedaan." — BOLEY zwijgt. — »Ik heb waarlijk geen kwaad gedaan; zie toch weg, het is, alsof hij een' wil doodsteken." — BOLEY staart haar nog steeds ernstig en zwijgend aan. — »Ach, God! laat mij toch gaan! Wat wilt Gij toch van mij? Ach! ik zie wel, Gij weet het reeds! Ik wil het u gaarne bekennen, één heb ik gehad." — BOLEY blijft haar ernstig aanstaren en zegt: »Zoo, zoo! Eén? Ik heb u immers niet gevraagd?" — »Ja, één onecht kind heb ik gehad: doch waarlijk niet meer." BOLEY vraagt met ernstiger blik: «Zoo, slechts één?" — »Van waar weet Gij dan alles? Ja, ik heb er twee gehad. Maar zeg het om Gods wil aan niemand. Ik heb hun waarlijk geen leed gedaan, waarlijk niet!" — »Zoo!" vraagt BOLEY, »geen leed gedaan?" — »Ach, mijn hemel, neen! ik heb één doodgestoken. Wat is dat voor een man! God beware iemand voor dezen man!" — Met deze woorden loopt zij schreeuwende ten huize uit, en is hem spoedig uit het gezigt, eer hij zich slechts kan bedenken, wat te doen.

Zoo hield deze man gerigt over die vrouw, dewijl er een onomkoopbaar rigter binnen in haar was, die haar al lang had verhoord en veroordeeld.

MERKWAARDIGE AUTOMAAT.

De heer STÉVENARD, horologiemaker te *Boulogne-sur-mer*, heeft kortelings een' der merkwaardigste automaten voltooid, die men immer gezien heeft. Op een met velerlei snijwerk versierd voetstuk van palixanderhout ziet men een in het Turksch gekleeden automaat van omstreeks zes duimen hoog, die op eene sofa zit. Voor hem staat eene kleine tafel van verguld brons, en aan zijne regter hand ontdekt men een' *gueridon*, waarop zich drie bekers, benevens eene soort van holle trommel, van grooteren omvang dan de bekers, bevinden. Het inwendige *mechanismus* speelt nu vooreerst eene ouverture, waarbij men de keuze heeft, of men die van *Mozes*, *Tankred* of *De Barbier van Sevilië* hooren wil. Naauwelijks is dit spel geëindigd, of de automaat rijst op, en buigt zich, op de wijze der goochelaars, driemaal tegen de aanschouwers. Hierop neemt hij twee van de bekers, en brengt nu het bekende bekerspel met drie kleine zilveren balletjes ten uitvoer, die hij beurtelings onder beide bekers brengt en eindelijk onder éénen beker vereenigt; daarop zet hij de bekers op hunne plaats. Thans komt de trommel aan de beurt, die hij driemaal slaat, waarop eene danseres zich daar onder uit opligt, en, onder accompagnement der muzijk van het mechanismus, eenen dans ten uitvoer brengt.

[illegible] sluit zich weder, en wanneer zij zich vervolgens weder opheft, de danseres verdwenen. De automaat, die gedurende den dans niet op[illegible] door hoofd- en ligchaamsbeweging zijne goedkeuring uit te drukken, [illegible] in den derden beker, dien hij tot dusver nog niet heeft aangeraakt, [illegible] dien op het midden der tafel, en ligt hem voorts weder op, om een [illegible] ei te laten zien. Een nieuw wonder verrast thans den aanschouwer: [illegible] ei kruipt een fraaije, bontkleurige vogel van onbegrijpelijke kleinte, wipt het ei, slaat, over zijne bevrijding een hoogsten vreugd schijnende, op de [illegible] der vogelen met de vleugels, draait het kopje heen en weder, en fluit [illegible] liedje. De automaat bedekt het beestje daarop weder, en alles verdwijnt. [illegible] plaatst hij langzaam zijne bekers aan eene zijde, groet de aanschouwers, [illegible] gaat weder zitten. Een tweede muzijkstuk besluit het spel. — Dit meesterstuk, tot welks voltooijing de maker vijf jaren tijds noodig had, is voor [illegible]000 *francs* verkocht.

Aan de Redactie der Groninger Courant.

[illegible] Door uw MENGELWERK wordt menig nuttig denkbeeld verspreid, en menige [illegible] zaak bekend bij menschen, welke anders zelden een boek in de hand [illegible], om verschillende wetenswaardige zaken op te zamelen; dit deed mij [illegible], om UEd. — na bekomen verlof daartoe — eenige gedachten ter [illegible] toe te zenden, welke ik uit de voorrede van een onlangs uitgekomen [illegible] (*) overnam, en die, volgens mijn gevoelen, in onze dagen wel behartigd mogen worden. Ik doe dit, omdat gemeld werk, wegens den hoogen [illegible] (ten gevolge van deszelfs uitgebreidheid), veelligt door velen niet aangeschaft *kan* worden, die hetzelve wel zouden mogen lezen, en ik deel hier, [illegible] eerste plaats, eenige *Gedachten over de Godsdienstige vorming der jeugd* [illegible], omdat deze zaak onlangs door de *Prov. Kommissie van Onderwijs* [illegible] overweging is gesteld bij al de Onderwijzers dezer Provincie. Mogten die [illegible] overwegingen tot goede uitkomsten leiden, en de volgende gedachten niet nutteloos overgenomen zijn!

UEd. Dr. J.

GEDACHTEN BETREFFENDE DE GODSDIENSTIGE VORMING DER JEUGD.

De *Godsdienstige vorming* voor ik hiermede aan. En dit doende, komt mij [illegible] denkbeeld voor den geest, bij velen heerschende, dat ik hier [illegible] onaangeroerd wil voorbijgaan.

Wij mogen ons met de *Godsdienstige vorming* in de lagere scholen niet opladen, spreekt men; *School* en *Kerk* zijn in onzen Staat van elkander gescheiden; het lagere onderwijs behoort den *Staat*, de *Kerk* is een geheel afgezonderd ligchaam, dat zich met de *School* niet mag bemoeijen, terwijl de *School* niets met de *Kerk* heeft te maken; wij hebben slechts goede burgers te vormen en de *Kerk* goede leeken: deze en dergelijke denkbeelden omhelst men, en hierop grondt zich de verschooning, dat men met het *Godsdienstige* onderwijs niets te maken heeft. — Onderwijzers! die dit ter goeder trouw gelooft, gij dwaalt!

Dat *School* en *Kerk* uitwendig door den Staat van elkander gescheiden zijn, [illegible] ik gaarne toe, evenzeer als ik het toestem, dat dit voor gepast moet gehouden worden; doch men zal het mij ook wel willen toestemmen, dat deze scheiding slechts in den *vorm* bestaat; in den *geest* mogen en kunnen zij niet van elkander gescheiden zijn. Breed uit te weiden over dit punt verbiedt de [illegible] omvang, die dit werk reeds heeft verkregen, doch enkele bedenkingen willen wij [illegible] toch in het midden brengen, die men zoo geheel gemakkelijk niet uit den weg zal kunnen ruimen. De School zal goede *Staatsburgers* vormen, niet zoo, [illegible] Lezers? maar, vragen wij: wanneer kan men een' mensch een' goeden Staatsburger noemen? In de *eerste* plaats dan, wanneer hij een *eerlijk* beroep [illegible] waarneemt, en de wetten van den Staat gehoorzaamt. Meer vordert de Staat van hem niet; maar wat ligt hierin nu niet al opgesloten? Wie alleen [illegible] een *eerlijk* beroep *getrouw* waarnemen? wie de voorschriften der wetten van den Staat, die op Godsdienst en zede gegrond zijn (en moeten zijn), getrouw waarnemen? Hij, die de ruste deugd bestendig in het oog en in het hart [illegible], die zijne sterkte in God zoekt. Dit is eene heilige waarheid, die ieder [illegible], verstandig mensch, hetzij *Jood* of *Christen*, hoe ook door leerstelsels [illegible], evenzeer gelooft en omhelst. Wie zijnen Schepper niet kent en niet [illegible], die Hem niet als Vader huldigt en Zijnen wil niet volgt, Hem geen goed [illegible] van de zedelijke waarde des menschen [illegible] als Staatsburger afhangen? Is het eene niet allernaauwst aan het andere [illegible]? De geest onzer wetten moet de geest der waarheid en van regt [illegible] de wetten van God den volmaaktsten geest der waarheid en van [illegible]. Dit nu zoo zijnde, zoo vordert eene verstandige opvoeding van [illegible], dat men der jeugd reeds vroeg hare betrekking tot God moet leeren kennen en gevoelen, zal zij eenmaal juichen om eenen hechten steun, om eene altijd beveiligende schuts tegen alle stormen in haren verderen leeftijd.

Eene onuitwischbare, altijd bovendrijvende liefde voor — en een grenzenloos vertrouwen op den Heer der Wereld, — eene onbaatzuchtige liefde, die ons [illegible] aan alle burgerlijke deugden, — eene stille lijdzaamheid, die ons [illegible] wederwaardigheden des levens geduldig doet verdragen, en tot onze eigene voortgang doet aanwenden, zij worden alleen in de jeugd gevoed; in het jeugdige [illegible] vinden deze schoone planten steeds het beste voedsel; daar groeijen zij het [illegible] op, schieten zij het diepst de wortelen, spreiden zij hare takken [illegible] uit, en bekomen zij in haren eersten groei eene sterkte, welke [illegible] in het vervolg de stormen des levens doen trotseeren; daar mogten zij geplant worden, zal het kind eenmaal der Maatschappij en den Staat tot een [illegible] verstrekken.

Gij Sophisten! onder de opvoeders, die twist om het *al of niet*, die stoft [illegible] walgens toe (zelfs in nieuwspapieren) op het aanbrengen (het instampen) [illegible] geleerdheid, van eene zee van wetenschappelijke kundigheden bij de teedere [illegible], en die haar den eigenlijken levensbalsem onthoudt, welke haar zoo regt [illegible] konde maken, die het *verderfelijke* voor het *onverderfelijke* neemt, [illegible] de geheele zaligheid des dierbaren kinds, u inzonderheid, door uwen gewigtigen post, opgelegd, onverschillig beschouwt, en u van dezelve afmaakt, door [illegible] gewigtigste deel van de opvoeding des School op de Kerk te schuiven, gelooft, dat gij het Godsdienstig onderwijs zeer vruchtbaar voor uwe kinderen [illegible] maken, zonder u met *leerstelsels* te bemoeijen, die het hart koud laten, [illegible] kind eene walging doen ontstaan omtrent de goede zaak, en dus geen [illegible] weeg brengen. Gelooft mij, dat Joden zoo wel als Christenen, hoe [illegible] hunne geloofsbelijdenis ook moge zijn, u zullen zegenen, wanneer [illegible] de harten hunner kinderen aan den eeuwigen Vader der menschen bindt, [illegible] der Hoofdgodsdiensten u verbiedt.

[illegible] in den geest zijn *School* en *Kerk* één, en het is de *geest*, dien de opvoeder moet zoeken, zoo hij behoort, aan te kweeken. Niet het aanleeren van *leerstelsels*, van *geloofsformulieren*, niet de studien van *termen* in het *hoofd* [illegible] Kerk, maar wel de vorming van den mensch tot goede burgers, die hun [illegible] niet alleen getrouw uitoefenen, maar die ook tot vreugde en geluk van [illegible] evenmenschen leven, en zich op deze wijze, met het oog op hunne eeuwige belangen gevestigd, tot eene hemelsche gelukzaligheid voorbereiden. En [illegible] de Kerk dit verheven doel, zoo na mogelijk, moge bereiken, behoort de [illegible] den grond hiertoe te leggen. De *Hekkeleeraar* moet den draad weder opvatten, die door den *Schoolleeraar* is afgebroken; gene moet met den [illegible] den gebaanden, ingeslagenen weg weder kunnen vervolgen. Hoe [illegible] met vrucht voor den oogst des Hemels kunnen werkzaam zijn, als hij [illegible] in eene onbereide aarde? of hoe zal hij eene gewenschte vrucht [illegible] erlangen, indien hij moet zaaijen, [illegible] zoo voorbij is [illegible] en alle ontwikkelende lente haren invloed niet meer aan het zaadje [illegible]? Der *School* is het altoos gegeven, om het kind tot eene hoogere zedelijke vorming voor te bereiden. En dit kan zij, wanneer al haar onderwijs eene Godsdienstige strekking hebbe, wanneer men God als eenen genadigen, liefderijken Vader beschouwt, van wien *alles* uitgaat, tot wien *alles* terugkeert, van wien *alles* afhangt.

[illegible] mijne school vereenigen zich kinderen van *Hervormden*, *R.-Katholijken*, *Lutherschen*, *Doopsgezinden* en van *Joden*; doch nimmer heb ik opgehouden met [illegible] mij te bidden; allen genoten steeds mijn Godsdienstig onderwijs, [illegible] nimmer heeft zich eene van deze gezindten daarover jegens mij beklaagd; [illegible] heb ik ook elke beleediging, jegens dit of gene kerkgenootschap, [illegible] ter zijden, en elke aanroering van leerstelsels trachten te vermijden. [illegible] dus bij ondervinding geleerd, dat de opvoeder al de harten der kinderen, [illegible] behooren deze ook tot verschillende kerkgenootschappen, aan den [illegible] kan verbinden, zonder stoornis tusschen anderdenkenden te weeg te [illegible]. Ik heb ondervonden, dat men dit met vrucht kan doen, en dat de [illegible] die het goede hiervan al reeds gevoelen, het gaarne zien. (Hoe men dit

(*) *Praktische Handleiding voor het schriftelijk rekenen in het algemeen, en het rekenen uit 't hoofd in het bijzonder, geheel ingerigt met het doel, om eene geleidelijke [illegible] der Zielsvermogens, als eene vruchtbare oefening des verstands bevorderlijk te zijn; ten dienste van Scholen en HUISONDERWIJZERS, alsmede voor ONDERWIJZERS [illegible]. Voorzien van [illegible] en eene klein duizendtal voorstellen.* Door [illegible], *Onderwijzer te Groningen*. Waarvan de prijs is *drie* gulden.

onderwijs kan inrigten, hierover schreef ik in den *Paedagoog*, no. 4, jaargang 1; ook gaf ik hieromtrent inlichtingen in het tweede deel van mijne Praktische Handleiding, voorrede, bladz. 117—146). Ach, wierd deze zaak op de lagere scholen meer behartigd, en wierd zij vooral meer en meer behartigd op de verdere scholen, als de *Fransche*, enz.!

De verbastering toch der zeden onder jongelieden, welke deze scholen bezoeken, is hier en daar zoo groot, dat men dezelve *schrikbarend* mag noemen. Kinderen, — dat ik dit in het voorbijgaan aanmerke — naauwelijks der lagere scholen ontloopen, gedragen zich als *mannen*; voeren, onder het rooken van eene pijp en het drinken van sterke dranken, het woord over zaken, die huivering verwekken en bekommering baren. De vermaken der mannen zijn die der kinderen geworden, en het kind heeft opgehouden kind te zijn. En in dezen staat van zaken roemt een ouder nog wel eens op de voordeelige ontwikkeling van zijn kind, terwijl men nog met het *emanciperen* der jeugd voortgaat!!

Dat het dan toch ook bij het hoogere onderwijs eene heilige wet wierd, om de *wetenschappelijke*, *zedelijke* en *godsdienstige* vorming hand aan hand te doen gaan, opdat de harten der kweekelingen meer door een waarachtig zedig gevoel wierden beheerscht, en wij ons konden verheugen in eene hoogere volmaking van het aankomende geslacht, en in de hoop van de *smartelijke* verwachtingen ten opzigte der algemeene zedelijkheid en godsdienstigheid te leur gesteld te zullen zien. Dat te dien einde elke les, zoo veel doenlijk, doortrokken wierde van zoodanige beginselen, als van welke wij spraken, die het overwigt behooren te hebben boven elk ander beginsel! Dat men geene les aanving, zonder zich tot den Allerhoogste te wenden, noch bij het einde derzelve elkander verliet, zonder zich Gode te hebben aanbevolen. Dit zoude eenen heerlijken indruk maken op het gemoed des kweekelings, en voordeelig op zijne zedelijkheid werken, in eenen leeftijd vol van beguicheling der zinnen, vol van verleiding: want er is geen krachtiger middel tegen alle onzedelijkheid, dan een welingerigt gebed.

MAANDELIJKSCHE BIJEENKOMST van de LEDEN der *Akademie van Beeldende Kunsten, Bouw-, Toegepaste Werktuig- en Zeevaartkunde, te Groningen*, op *Dingsdag*, den 18 November 1834, des avonds te zes uren, in het Lokaal in de Pelsterstraat. *Namens de Directie*,

J. H. JAPPE.

De LEDEN van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, worden verwittigd, dat de OPENLIJKE VERGADERING, bestemd ter viering van het VIJFTIGJARIG BESTAAN der Maatschappij, zal plaats hebben op *Woensdag*, den 19 November 1834, des morgens te 10½ uur, in de Noorder Kerk, en dat bij die gelegenheid door het Lid Mr. H. O. FEITH eene Redevoering en door het Lid Prof. B. H. LULOFS een Dichtstuk, onder afwisseling van Muzijk, zullen worden uitgesproken. — Bewijzen van toegang voor Dames, voor 25 Cents, en voor Zoons van Leden bij hen inwonende, — alsmede voor Vreemdelingen, voor 50 Cents, zijn bij den Penningmeester R. J. SCHIERBEEK te bekomen; bij wien ook de Leden van andere Departementen, op bewijs van Lidmaatschap, Kaartjes van toegang kunnen verkrijgen. *Namens de Kommissie*:

L. B. LOHMAN, *Secrets*.

De Tweede ATHLETISCHE en OLYMPISCHE Voorstelling VAN *CARL RAPPO*, EERSTE EUROPESCHE ATHLEET,

zal plaats hebben op DONDERDAG, den 20 November, in den SCHOUWBURG te *Groningen*, des avonds te *half zeven*. Plaatsen kunnen besproken worden bij den Bureaulist L. DE VRIES.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

, Heden beviel gelukkig van eenen welgeschapenen ZOON ANTONIA MUNTENDAM, geliefde Echtgenoote van

UTRECHT C. BIELEVELT.

den 13 November 1834.

, VEENHUIZEN den 15 November 1834. Heden avond te half negen verloste van eene welgeschapene DOCHTER CHRISTINA JAKOBS SCHAEFFT, geliefde Huisvrouw van

H. J. FLIERMAN,

Hoofdonderwijzer.

, Heden verloste voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON ALIDA HESSELINK, geliefde Echtgenoote van

HARLINGEN J. K. VAN SCHOUWENBURG.

den 16 November 1834.

, Heden verloste mijne geliefde Echtgenoote [illegible] voorspoedig van eenen ZOON.

GRONINGEN J. [illegible],

den 16 November 1834. *Meubelmaker*.

, Heden overleed tot onze bittere droefheid, aan de gevolgen van hevige stuipen, ons jongste Zoontje JOHANNES HERMANNUS, in wiens bezit wij ons slechts acht weken mogten verheugen.

GRONINGEN L. B. LOHMAN.

den 13 November 1834. J. G. LOHMAN,

geb. ELLENS.

, GRONINGEN den 14 November 1834. Mogt ik mij op den 9 dezer over de gelukkige bevalling mijner geliefde Echtgenoote verheugen, — thans is deze mijne blijdschap, helaas! in droefheid veranderd. Mijne dierbare Gade ROELFKE WILLEMS KOOLSTRA is niet meer! Zij stierf zacht in haar 38ste jaar, nadat ik slechts 1½ jaar de genoegens van een gelukkig huwelijk met haar mogt deelen, mij nalatende een Dochtertje en zes Kinderen uit mijn vorig huwelijk, van welke slechts twee het groot verlies van hunne dierbare Moeder kunnen beseffen; hebbende met mij, bedroefd, het oog gevestigd op dit, voor ons zoo grievende sterfgeval. — Deze diene tot bijzondere kennisgeving voor Aanverwanten en Vrienden, die verzocht worden, mij wel van betoon van rouwbeklag te willen verschoonen.

J. K. KUIPERT.

NB. Op uitdrukkelijke begeerte van de Overledene, zal er geen rouw worden aangenomen, dan alleen door mij ondergeteekende.

, Heden avond te 7 uren overleed alhier onze waarde Broeder EGBERT B. BAKKER, in den ouderdom van bijna 82 jaren.

GRONINGEN WILLEM B. BAKKER.

den 15 November 1834. G. B. BAKKER,

Wedw. R. W. REINDERS.

, Heden avond te 9 uren overleed tot mijne innige droefheid mijne waarde Zuster ANTONETTA BECHERER, na eene ongesteldheid van zes dagen, in den ouderdom van ruim zevenenzestig jaren; wenschende stil en getroost te zijn, in het altijd wijze bestuur der Goddelijke Voorzienigheid. — Dienende deze tot kennisgeving aan Naastbestaanden, Vrienden en Bekenden.

GRONINGEN H. J. B. BECHERER.

den 16 November 1834.

, Heden overleed tot mijne droefheid mijne geliefde Echtgenoote ANNA C. VAN DER WEST, in den ouderdom van bijna 45 jaren.

Dienende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

HERMONTERZIJL H. J. POORT.

den 16 November 1834.

, De VERANDERINGEN en VERBETERINGEN in den REGERINGS-ALMANAK voor 1835 gelieve men vóór den 1 December op te geven aan J. OOMKENS.

, Bij den Boekdrukker J. H. BOLT, te *Groningen*, is op *heden* te bekomen: ACTE VAN AFSCHEIDING of *Wederkeering en Toespraak en Uitnoodiging aan de geloovigen en ware Gereformeerden in Nederland*, door H. DE COCK, *Gereformeerd Leeraar* te *Ulrum*, in groot octavo, à 15 Cents.

Op aanstaanden DONDERDAG, den 20 November 1834, zal bij denzelven worden uitgegeven: ALMANAK TOT NUT EN TIJDVERDRIJF, voor het jaar 1835, in Kartonnen Band, à 35 Cents.

, Bij H. C. SCHETSBERG, te *Leeuwarden*, is uitgegeven en bij de voornaamste Boekhandelaren in ons Rijk te bekomen:

I. JURISPRUDENTIA FRISICA of FRIESCHE REGTKENNIS. Een Handschrift uit de 15de Eeuw. Eerste Stuk, door Jonkhr. Mr. *M. HETTEMA*. Prijs *f* 2 — 50. Buiten Inteekening *f* 3 — 25.

Met nog een *Tweede* Stuk, hetwelk reeds ter Pers is, wordt dit voor den *Regtsgeleerde*, *Geschied-*, *Oudheid-* en *Taalkundige* onmisbaar Werk kompleet.

Op veler verëerend aanzoek heeft de Uitgever besloten, om de Inteekeningsprijs nog te doen gelden tot de uitgave van het 2de Stuk; doch ook niet langer, dewijl er slechts een klein getal is overgedrukt, en men tot eenen Herdruk niet spoedig zou besluiten.

II. DE VERPLIGTING VAN DEN MENSCH AAN GOD — of zoude God wel verdienen, dat de Mensch achting en eerbied voor Hem had, en zulks openlijk aan den dag legde? — door *J. F. JACOBI*. Prijs *f* 1 — 20.

III. DE ARME LUITENANT EN ZIJN HUISGEZIN, door *F. HERBIG*, 2 Deelen. Met fraai gegraveerden Titel en Vignet. Prijs *f* 4 — 50.

IV. DE BATAVIEREN. Dichtstuk in vier Zangen, door *L. VAN DEN BROEK*. Met een fraai Vignet en Titel. In netten kartonnen band. Prijs *f* 1 — 80.

V. NEUES LEHRBUCH DER DEUTSCHEN SPRACHE, von *J. W. L. F. IPPEL*, 3te verbesserte und vermehrte Ausgabe, 1834. Prijs *f* 1 — 25.

VI. BEGINSELEN DER FRANSCHE SPRAAKKUNST, van *C. F. LHOMOND*, 2de verbeterde Druk, 1834. Prijs 50 Cents.

Ook heeft dezelve reeds ontvangen: Een mooi aantal DEUTSCHE TASSCHENBÜCHER für 1835, alsmede diverse HOLLANDSCHE JAARBOEKJES.

In het begin der volgende maand zal mede bij denzelven worden uitgegeven:

I. JAARBOEKJE VOOR NEDERLANDSCHE VROUWEN EN DOCHTERS, voor 1835, op best Velin Papier. Met Muzijk en Platen. Eerste Jaargang. In een net gedrukt kartonnen bandje en koker. Prijs *f* 1 — 80.

Dit Jaarboekje onderscheidt zich, behalve door den keurigen inhoud, mede door eenen breedvoeriger Kalender, dan de gewone en daarbij tegen iedere maand een gedrukt Aanteekeningsblaadje op best Velin Schrijfpapier, zoodat hetzelve tevens als Reis- of Zakboekje kan gebruikt worden. Bestellingen hierop kunnen van nu af gezonden worden, daar er geen groot getal van gedrukt is.

II. MAGAZIJN of VERZAMELING VAN EENIGE DER RIJKSTE EN SCHOONSTE KORTE GEZEGDEN EN SPREUKEN ter overdenking, uit de beste vroegere en latere Schrijvers, voor de Nederlandsche Jeugd, door *T. L. SPANNENBURG*, *Predikant te Oosterhaule*.

OPENBARE VERKOOPING

van eene groote en belangrijke Verzameling LATIJNSCHE, FRANSCHE, ENGELSCHE, HOOG- en NEDERDUITSCHE BOEKEN, in de meest *Wetenschappelijke Vakken*, waaronder vele voorname Werken uitmunten; benevens eene goede partij MUZIJK, ATLASSEN, KAARTEN, PLATEN, LIEFHEBBERIJEN, BOEKENKASTEN, ENZ., goed geconditionneerd en gedeeltelijk net gebonden, meerendeels nagelaten door wijlen den Heer W. C. DE VLETTER, door en ten overstaan van eenen daartoe bevoegden BEAMBTE, op Maandag, den 24 November 1834 en volgende dagen, ten Huize van den Overledene, in den Houttuin, wijk L no. 198, te *Rotterdam*.

De Catalogus is, à 10 Cents, te bekomen bij de Boekverkoopers Wedw. v. DE MEER & VERBRUGGEN, te *Rotterdam*, en is mede verkrijgbaar gesteld bij M. H. SCHONEKAT, Boekverkooper te *Amsterdam*.

*** De UITBESTEDING van het NIEUWE GESTOELTE in *MARTINIKERK* wordt ACHT DAGEN UITGESTELD.

*** Ieder, welke iets te vorderen heeft van — of schuldig is aan den Boedel van de Erven W. G. BOSMAN, wordt verzocht, vóór den 1 December 1834 daarvan opgave of betaling te doen ten Huize van den mede-ondergeteekende G. DE VRIES, wonende buiten de A-poort.

G. DE VRIES, qq.
J. L. WOLVINGA, qq.
G. BOSMAN.
G. BOSMAN.
D. T. BOSMAN.

*** Ieder, welke iets te vorderen heeft van — of schuldig is aan de Nalatenschap van wijlen JAKOB GERBERS, wordt verzocht, vóór den 1 December 1834 daarvan opgave en betaling te doen ten Huize van den ondergeteekende.

WM. GERBERS,
in de Nieuwe Boteringestraat.

*** Mr. E. VAN EERDE, Advokaat en Notaris, residerende te *Groningen*, gedenkt, op Donderdag, den 20 November 1834, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Kastelein S. OLTKAMP, in *den Grooten Toelast*, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek ter verkoop te presenteren,

Ten overstaan van het VREDEGEREGT van het 1ste Kanton *Groningen*,

Eene KOOPMANS BEHUIZING, staande en gelegen Zuidzijde in de Steentilstraat, te *Groningen*, get. letter P no. 22 V, roode letter R no. 48.

Om op den 1 Januarij 1835 te aanvaarden.

Gemelde Behuizing zal op den dag van Verkoop, des namiddags van 2—4 uren, bezigtigd worden, terwijl de Eigendoms-Bewijzen en de Verkoop-Conditiën op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Mr. E. VAN EERDE,
Advokaat en Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. S. REIJNDERS, openbaar Notaris, residerende te *Appingedam*, zal, op Donderdag, den 20 November 1834, des voormiddags te 11 uren, ten Huize van den Kastelein H. G. ROELFZEMA, te *Delfzijl*, publiek, à Contant, bij kavelingen worden verkocht:

Eene partij van ongeveer elf en een halve Lasten SLAG-LIJNZAAD, minder en meerder beschadigd door Zeewater, gelost uit het door averij binnengevallen Schip *DE TWEE GEBROEDERS*, Kapt. H. J. BRUINS, van *Petersburg* naar *Groningen* bestemd.

*** In den aanstaanden Winter, op nader te bepalen tijd en plaats, zal publiek worden te koop gepresenteerd: Eene wel betimmerde BEHUIZING, voorzien van 3 Kamers, Keuken, Mangelkamer, Stalling voor Paarden en Koeijen en verder Gerijf, staande aan de Straat te *Loppersum*, benevens een SCHUURTJE en een groot HOF en een TUIN, bij en achter de Behuizing gelegen; voorts bij Perceelen de BEKLEMMING van ruim 4 Bunders *Land*, in onderscheidene Perceelen gelegen, nabij *Loppersum*. — Alles toebehoorende aan Mejufvrouw de Weduwe en aan de Erfgenamen van wijlen den Heer JOHANNES EIKEMA, in leven Plaatsvervanger Vrederegter over het Kanton *Loppersum*. — Kunnende de halve koopschat over de Goederen op Interest blijven staan.

Mr. S. REIJNDERS.

*** Ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, ter residentie van *Zuidhorn*, gedenkt men in de maand Januarij 1835 publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, no. 3, zijnde van ouds een zeer neringrijk *L O G E M E N T* en *H E R B E R G*, voorzien van verschillende Kamers, SCHUUR, STALLINGEN voor Paarden en Beesten, enz., staande en gelegen te *Aduard*, aan den Zomerweg van *Groningen* naar *Friesland*, in leven bewoond door SIMON JOOSTEN, met het REGT der VASTE BEKLEMMING van ongeveer 1 Bunder *Land* aldaar, doende des jaars tot vaste huur *f* 10 — 00.

II. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 9½ Bunders *Land*, gelegen onder *Aduard* en *Fransum*, doende des jaars tot vaste huur *f* 79 — 00.

III. Eene BEHUIZING, no. 2, de zoogenaamde *B O L S T A L*, te *Aduard*, met dezelver HEEM, zijnde vrij eigen grond.

IV. Den EIGENDOM van 2 Bunders *Land*, onder *Fransum*, bij H. POPPEMA in gebruik, des jaars voor *f* 20 — 00 vaste huur.

V. Den EIGENDOM van plus minus ½ Bunder *Land*, onder *Aduard* gelegen, wordende des jaars onder vaste beklemming gebruikt bij J. R. VOS voor *f* 11 — 00; alles herkomstig uit de Nalatenschap van wijlen S. JOOSTEN.

Mr. F. I. ABRESCH.

*** Op nader te palen tijd en plaats zal, na bekomene Regtsautorisatie, in dezen winter, aan de hoogstbiedenden worden verkocht: I. Eene Kapitale BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, no. 167, met de VASTE IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van p. m. 60 Bunders *Groen-* en *Bouwlanden*, doende tot vaste huur, 's jaars op Midw., *f* 180 — 00, staande en gelegen onder *Bedum*. II. De EIGENDOM van dien. III. Eene BEHUIZING, no. 17, met den vollen EIGENDOM van den *Grond*, *Tuin* en *Hof*, aan de Straat te *Bedum*. IV. De EIGENDOM van p. m. 28 Bunders *Land*, te *Westerwijtwert*, bij WIJBRAND DOUWES TRISEMA onder Vaste Beklemming in gebruik, 's jaars op Midw., voor *f* 180 — 00. V. ADIDEM van 7 B. 50 R. *Land*, te *Middelstum*, bij HENDRIK BRUINING en Vrouw aldaar onder Vaste Beklemming in gebruik, 's jaars op Midw., voor *f* 50 — 30. VI. ADIDEM [illegible] 3 B. *Land*, te *Vierhuizen*, bij ULFERT E. MARRINGA onder Vaste Bekl[illegible] ming in gebruik, 's jaars op Midw., voor *f* 30 — 00. — Alles nagelaten d[illegible] wijlen CATHARINA R. RIJPEMA, Wedw. laatst van EISE BERE[illegible] MULDER.

VERKOOPING van MANUFAKTUREN.

Op Maandag, den 24 November 1834 en volgende dagen, gedenkt de [illegible] ma BOS & COMP., als last hebbende van hunnen PRINCIPAAL, ten H[illegible] van DERK VAN DEN BERG, te *Helpman*, voetstoots, aan de meestbieden[illegible] te verkoopen: eene frissche partij WOLLEN-, KATOENEN- en LINN[illegible] MANUFAKTUREN, bestaande in ⅝ en ⅞ FIJNE en andere LAKENS, [illegible] VERS, KRULDUFFELS, FLENELLEN, ROKSTREEPT, BAAIJEN, BO[illegible] TEN, CHELASSEN, MADRASSEN en OMSLAGDOEKEN, ZIJDEN MA[illegible] en VROUWEN DOEKEN, LINNENS, WITTE RUWE en GEDRUKTE [illegible] TOENEN, KANTEN- en TULE-MUTSEN, en veel meer andere Artikels [illegible] ien aard, die alsdan ter tafel zullen worden gebragt.

EIGENDOMMEN, boven de Honderd Guldens, *TE KOO[illegible]* gelegen in een best gedeelte van het *Oldambt*. De gegadigden kunnen zich [illegible] Persoon of met Vrachtvrije Brieven vervoegen bij den DRUKKER DEZE[illegible] onder letter R.

UIT DE HAND TE KOOP,

tegen primo Mei 1835: eene groote moderne HEEREN BEHUIZING, in [illegible] aangenaamste van de Stad, voorzien van vier Beneden- en vier Bove[illegible] Kamers, Keuken, twee Kelders, Binnenplaats en verder vele Commoditeit[illegible] Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

NB. NB. NB. De ondergeteekende is voornemens *UIT [illegible] HAND TE VERKOOPEN*: Zijne BO[illegible] RENPLAATS, staande en gelegen in [illegible] zoogenaamde *Hoeksum*, te *Uithuizen*, [illegible] de LANDERIJEN op Gregorie 1835 en [illegible] BEHUIZING op Mei daaraanvolgende [illegible] aanvaarden.

Inmiddels biedt dezelve aan zijne Gereformee[illegible] Geloofsgenooten zijne *W O N I N G* aan, [illegible] het houden van GEESTELIJKE OEFENING[illegible] en STICHTELIJKE OVERPEINZINGEN, [illegible] beneden de 20 Man, volgens de bestaande W[illegible] voor 10 Cents de Persoon, de KOFFIJ daaro[illegible] der begrepen.

D. J. V. D. KRAAK.

*** *UIT DE HAND TE HUUR*: eene kapitale HEEREN BEHUIZING staande aan de Hoofdstraat te *Winsum*, voorzien van vier Beneden-Kamers [illegible] een Boven-vertrek, Keuken, Wasch-kamer, Kelder, Put en Regenwatersba[illegible] Wagenhuis, Stalling voor Paarden en Koebeesten; voorts een uitmuntende, [illegible] te, vruchtbare TUIN en APPELHOF; laatst door nu wijlen den Heer *Medic[illegible] Doctor* J. W. TER HAAR bewoond.

Informatiën hieromtrent zijn te bekomen bij den Deurwaarder DE VRIES, [illegible] *Obergum*.

IN HUUR

wordt gevraagd, met Mei 1835: een geschikt *H U I S* voor de STA[illegible] FRANSCHE JUFVROUWEN KOST- en DAGSCHOOL. Opgaven met be[illegible] ling der Huur kunnen bij den DRUKKER DEZER COURANT worden in[illegible] zonden.

*** De ondergeteekende, wonende op Schoolholm, in de Behuizing let[illegible] P no. 129, maakt bekend, dat zij aldaar heeft opgerigt eenen kompleten G[illegible] REN-, LINTEN- en WOLLENWINKEL, behoorlijk gesorteerd in alle v[illegible] schillende soorten van BORDUUR-, BREI- en NAAIKATOENEN, SEPHI[illegible] FIGONI, LAMMERTJES en andere WOLLEN, gebreid KINDERGOE[illegible] KOUSEN, ENZ., EAU DE COLOGNE en al hetgene verder in zoodanig[illegible] WINKEL kan verwacht worden; — zoo mede zijn bij dezelve te bekom[illegible] beste GEBRANDE KOFFIJBOONEN, alle soorten van THEEËN, BROO[illegible] SUIKERS, CHOCOLADE, BLAAUWSELS, STIJFSEL en onderscheidene and[illegible] re KRUIDERIJEN en SPECERIJEN; bevelende zich bij deze in de gunst [illegible] ders gunst van het geëerde Publiek aan, welke zij zich door prompte [illegible] zuinige bediening en vooral ook door deugdzame en beste WAREN [illegible] zal beijveren waardig te worden.

GRONINGEN M. J. WILKENS.
den 18 November 1834.

Bij J. POORTMAN, in de O. Kijk-in 't Jatstraat, zijn op heden wederom ontvangen: frisch gevangene TEXELSCHE O[illegible] TERS, alsmede BERGEN-OP-ZOOMSCHE ANSJOVISCH, voor een[illegible] len prijs.

I. J. ENSING, vooraan in de Oude Ebbingestraat, heeft thans ontvangen: de vierde partij TEXELSCHE VERSCHE KOROESTE[illegible] à *f* 2 — 00, en ordinaire DITO à *f* 1 — 20 per honderd; dezelve zijn zeer geschikt, om digt te worden verzonden; verzoekt eens order's gunst.

*** Bij den ondergeteekende is wederom, als te voren, BOONENBROOD te bekomen.

R. KRONGERS.

VAN HULST & COMP.,
IN
MANUFACTUREN,
VAN ZWOLLE,

hebben de eer hunne Begunstigers te verwittigen, dat hun Reiziger, de H[illegible] PETERS, alhier is gearriveerd met eene schoone sortering van ... [illegible] van *Parijs* en *Londen* ontvangene MANTELS voor HEEREN, Da[illegible] en KINDEREN, alsmede alle nieuwe soorten van WINTERSTOFFEN, b[illegible] vende eene prompte bediening en tegen zeer civiele prijs. Is gelogeerd [illegible] den Heer VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, en blijft tot aanstaand[illegible] Vrijdag uitgepakt.

*** Bij E. DE BOER & ZOON, *Geauthoriseerde Kollekteurs der KONIN[illegible] LIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ*, te *Groningen*, zijn voor de [illegible] LOTERIJ (waarvan de Vijfde Klasse op Maandag, den 17 November 18[illegible] begint te trekken) LOTEN IN KOOP te bekomen: Een Geheel [illegible] *f* 71 — 00, Half *f* 35 — 50, Vijfde *f* 14 — 20, Tiende *f* 7 — 10 en [illegible] Twintigste *f* 3 — 55; alsmede IN HUUR, voor de Eerste Week der 5de Kl[illegible] se: Een Geheel Lot *f* 18 — 00, Half *f* 9 — 00, Vijfde *f* 3 — 60 en een [illegible] de *f* 1 — 80.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN, op de Beurs te AMSTERDAM, den 15 Nov[illegible]

Nederl., Werk. Sch. 2½ pc.	51⅞ a 52	51 15/16 a 52	*R.*, Obl. Hope 1798, 1816 5 pc.	103¼		
Nieuwe dito . . . 5	— 99 1/16 - 99¼		dito 1828 en 1829 . . 5	—		
Uitgestelde dito	—		Cert. [illegible] 1831 en 1833 5	98¼		
Kansbilj. van dito	[illegible]	22 9/16	Obl. te Londen . . . 5	—		
Amortisatie-Syndic. 4½ pc.	90¾ - 90⅞	90¾	Cert. te Hamburg . . 5	—		
dito dito 3½	— 74¼ - 74¾	74½ a ⅜	Inschrijv. in Assig. . . 6	— 67 1/16 - 67⅛		
Schatkistbiljetten . . 6	— 100⅛ - 100¼		Certif. v. dito	[illegible]		
Oorlogslasten . . . 5	—		*Polen*, Amsterd. Lot. Rec.	[illegible]		
Leening 1831 . . . 6	—		*Pruissen*, Dito dito R. 50	107½		
Handel-Maatschappij 4½	—		Neg. Londen 1830 . . 4 pc.	—		
Fr., Ins. op 't Grootb. 3	—		*Oostenr.*, Dito dito *f* 100	—		
Fransche Wissel 5	—		Dito dito *f* 250 4 pc.	—		
Engeland, dito . . . 3	—		Metalliek . . . . 5 pc.	98¼ - 98[illegible]		
Sp., Perp. R. Em. Ams. 5	— 44⅜ - 45	44⅝	Dito te Lond. gen. . 5	—		
Dito dito a *f* 1000 . 3	— 26⅜ - 27	26⅝	Dito 2½	—		
Certific. bij *Osy* & *Co.* 4	—		Ween. B. bij Goll & C. 5			
Fransche Uitgest. . .	— 13 15/16 - 14	13 15/16	Dito	—		
Cortès Bons te Lond. 5	— 39⅝ - 40	39 13/16	Cert. Stadsb. bij dito 2½	—		
Engelsche Uitgestelde	—		Weener Bank-Actiën 5	—		
Nap., Cert. b. *L.* & *B.* 5	—		N. Weener Aandeelen *f*	—		
Dito b. *Falconn.* & C. 5	—		*Den.*, Neg. te Lond. 5	—		
Leen. te L. b. *Roths.* 5	—		*Bras.*, Dito bij Roth. 5	—		

Van den 16den. EFFEKTEN-SOCIETEIT. (*Te half vijf.*) Integr. 2½ pCt. 52, 52[illegible] K[illegible] *f* 22¼, 11/16. Perpet. 5 pCt. 45½, [illegible] 46. Dito 3 pCt. 27¼, [illegible] Cortès [illegible] 42. Onbep. dito 40. Cortès-Coupons 26½, [illegible] 27, 27½. Fransche Uitgestelden 14.

Onze binnenlandsche effekten waren iets williger dan gisteren bij eenige affaire. Spaansche fondsen, welke gisteren zeer gedrukt waren, hebben heden eene tegen[illegible] gestelde houding aangenomen. Perpetuelen 5 perCent waren omtrent 1½ pCt. ho[illegible] dan gisteren. Nog veel gevoeliger was de prijsverbetering der Cortès-Obligatiën en [illegible] bons; eerstgenoemden hebben bij levendigen omzet eene rijzing van circa 2½ pC[illegible] laatstgenoemden eene verbetering van ruim 1½ pCt. ondervonden. De betere [illegible] prijzen derzelven van Antwerpen schijnen daartoe aanleiding te hebben gegeven.

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met autorisatie.)